

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสมพงษ์ เกษตรภิบาล จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล (ผู้ถูกร้อง) จงใจ ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วย ข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕

สรุปข้อเท็จจริง

นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล เป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ การเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์) ในรัฐบาล พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๒/๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๐ นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล จึงเป็นข้าราชการการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ (๕) ซึ่งมี หน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒

นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย รวม ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ (ยื่นบัญชีเดียวกัน)

ครั้งที่ ๒ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลา ๑ ปี ยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๑

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนายสมพงษ์ เกษตรภิบาล กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งรวมทั้งกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้ว ๑ ปี พบว่าการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวของนายสมพงษ์ เกษตรภิบาล ยังดำเนินการไม่ถูกต้องตามบัญชีมาตรา ๒๕๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

ไม่ยื่นบัญชีพร้อมเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน กล่าวคือ นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล แสดงในบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง (บัญชีเดียวกัน) ว่ามีบ้านอาศัย ราคา ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และแสดงในบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้ว ๑ ปี ว่ามีบ้านอาศัย ราคา ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล ไม่แนบสำเนาทะเบียนบ้านซึ่งสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของบ้านอาศัยดังกล่าว

ไม่ยื่นบัญชีพร้อมสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งของตนเองและคู่สมรสในรอบปีภาษีที่ผ่านมา คือบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งของตนเองและคู่สมรส ประจำปีภาษี ๒๕๓๕ และบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้ว ๑ ปี ไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งของตนเองและคู่สมรส ประจำปีภาษี ๒๕๔๐

ไม่ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับในสำเนาหลักฐานที่ยื่นประกอบบัญชี จำนวน ๖ หน้า รวมทั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยังตรวจพบว่ารายการทรัพย์สินและหนี้สินที่นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล ได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แจ้งให้นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล ทราบและให้โอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว รวม ๔ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือ ลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๖๒๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓

ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือ ลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๕๑ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๓ ตามหนังสือ ลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๑๐๐๑ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔

ครั้งที่ ๔ ตามหนังสือ ลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๑๕๐๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๔

แต่นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล ไม่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงให้ทราบแต่ประการใด

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕ แล้วเห็นว่า นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล เลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์) เป็นข้าราชการการเมือง มีสถานะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ แต่นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบไม่เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด และมีได้แสดงรายการทรัพย์สินหลายรายการ แม้ว่าจะได้มีหนังสือแจ้งให้นายสมพงษ์ เกษตรภิบาลทราบ และชี้แจงข้อเท็จจริงให้ทราบแต่ประการใด ที่ประชุมจึงมีมติเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๕ เสียงว่า นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล (ผู้ถูกร้อง) อายุ ๓๕ ปี ตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์)

- วัน เดือน ปี ที่เข้ารับตำแหน่ง ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐
(๑ เมษายน ๒๕๕๐)
- วัน เดือน ปี ที่พ้นจากตำแหน่ง ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐
- วัน เดือน ปี ที่พ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๐
- วัน เดือน ปี ที่ยื่นบัญชี
 - กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐
(ยื่นบัญชีเดียวกัน)
 - กรณีพ้นจากตำแหน่งแล้ว ๑ ปี ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐
- คู่สมรส นางนิภาภรณ์ เกษตรภิบาล อายุ ๓๘ ปี
- บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
 ๑. เด็กชายพีรวัส เกษตรภิบาล อายุ ๕ ปี
 ๒. เด็กหญิงพีรดา เกษตรภิบาล อายุ ๕ ปี
 ๓. เด็กหญิงชิตชนก เกษตรภิบาล อายุ ๗ ปี
 ๔. เด็กชายพีระพงษ์ เกษตรภิบาล อายุ ๑ ปี

ศาลรัฐธรรมนูญได้ประชุมพิจารณาเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ปรากฏผลการลงมติ ดังนี้

- ให้ความคุ้มครองไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป และให้แจ้งผู้ร้องและผู้ถูกร้องทราบ จำนวน ๑๐ ท่าน (พลโท จุล อติเรก นายปรีชา เฉลิมวณิชช์ นายมงคล สระภู่น นายสุจิต บุญบงการ นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายอมร รักษาสัตย์ นายอิสสระ นิตินันท์ประภาส และนายอุระ หวังอ้อมกลาง)

- ไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย จำนวน ๔ ท่าน (นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา นายผัน จันทรปาน และนายศักดิ์ เตชาชาญ)

การพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล ผู้ถูกร้อง เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๐ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ ยื่นบัญชีทรัพย์สินเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง (ยื่นบัญชีเดียวกัน) วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ หลังจากพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว ๑๘ วัน ผู้ทำการวินิจฉัยเห็นว่าผู้ที่พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองไปแล้ว ไม่มีสภาพเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกต่อไป การยื่นรายการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ เป็นการยื่นในฐานะบุคคลธรรมดา นำมาตรา ๒๕๕ แห่งรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับไม่ได้ บรรทัดฐานของผู้ทำการวินิจฉัยโดยละเอียดเป็นไปตามคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ การลงโทษผู้ถูกร้องในกรณีนี้ หากมีข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเป็นการจงใจยื่นรายการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ก็สามารถดำเนินการทางกฎหมายอาญาได้

จึงให้ยกคำร้อง

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ